

23.5.2024

Oikeusministeriö
Lainsäädäntöneuvos Mia Spolander
Erityisasiantuntija Sonja Sjöman
Erityisasiantuntija Sini Nieminen

Viite: VN/7196/2021

Lausuntopyyntö naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun rangaistavuuden selkeyttämisestä, tapon syyteoikeuden vanhentumista ja lapsensurman kumoamista koskevasta HE-luonnoksesta

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan, että naisen sukuelinten silpominen ja silpomisen valmistelu säädettäisiin rangaistavaksi erillisin rikoslain säännöksiin. Naisen sukuelinten silpominen kattaisi naisen ulkoisen sukuelimen vahingoittamisteot, mukaan lukien sukuelimen poistamisen kokonaan tai osittain. Valmistelu puolestaan kattaisi naisen tai tytön viemisen ulkomaille silpomista varten tai muunlaisen naisen tai tytön pakottamisen tai järjestämisen alistumaan silpomiseen.

Kahdeksaatoista vuotta nuorempaan henkilöön kohdistuneen naisen sukuelinten silpomisen ja naisen sukuelinten silpomisen valmistelurikoksen osalta säädettäisiin erityisestä syyteoikeuden vanhentumisajan alkamisajankohdasta.

Lisäksi syyteoikeuden vanhentumista koskevia rikoslain säännöksiä muutettaisiin niin, että syyteoikeus ei vanhentuisi, jos kysymyksessä olisi täytetty tappo. Oikeus tuomita rangaistus täytetystä taposta ei myöskään vanhentuisi.

Esityksessä ehdotetaan myös rikoslain lapsensurmaa koskevan rangaistussäännöksen kumoamista tarpeettomana.

HE-luonnoksen tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen Vahva ja välittävä Suomi -hallitusohjelman mukaisesti tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen kriminalisoidaan rikoslaisissa nykyistä selkeämmin. Myös alaikäisen tytön vieminen ulkomaille sukuelinten silpomista varten kriminalisoidaan. Hallitusohjelmakirjausten toteuttamisen lisäksi esityksessä on huomioitu valmisteltavana olevan naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumista koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin sisältämät naisen sukuelinten silpomista koskevat velvoitteet.

Hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti hallitus selvittää tahallisten henkirikosten syyteoikeuden vanhentumisajan pidentämistä tai syyteoikeuden vanhentumisesta luopumista ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin. Lisäksi hallitusohjelman mukaan kumotaan lapsensurmaa koskeva rikoslain 21 luvun 4 § tarpeettomana.

23.5.2024

HE-luonnoksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on vahvistaa naisten ja tyttöjen hengen ja terveyden suojaa sekä heidän ruumiillista koskemattomuuttaan ja seksuaalista itsemääräämisoikeuttaan. Täytetyn tapon syyteoikeuden vanhentumisajasta luopumisen tavoitteena on varmistaa, että rikosoikeudellista vanhentumista koskevat säännökset eivät aseta estettä tekijän saattamiselle vastuuseen täytetystä taposta ottaen huomioon, että rikos voi olla selvitetävissä hyvinkin pitkän ajan jälkeen.

Esityksellä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteita liittyen turvalliseen ja kriisinkestävään oikeusvaltioon.

Tehyn lausunto naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun rangaistavuuden selkeyttämistä, tapon syyteoikeuden vanhentumista ja lapsensurman kumoamista koskevasta HE-luonnoksesta

Tehy kannattaa esitystä. Nykylainsäädännön soveltuvuus kaikkiin silpomisen muotoihin on epäselvä, joten tarkennusta tarvitaan.

Esitys silpomisen rangaistavuuden selkeyttämisestä vastaa sille asetettuun tavoitteeseen suojata tyttöjen ja naisten henkeä ja terveyttä sekä vahvistaa heidän ruumiillista koskemattomuuttaan ja seksuaalista itsemääräämisoikeuttaan. Esitys on kattava ja perusteltu ja täyttää ilmiötä koskevien kansainvälisten ihmisoikeussopimusten veloitteet. Esitys noudattelee myös 7.3.2024 annetun järjestöjen yhteiskannanoton linjaa, missä tyttöjen sukuelinten silpomisen kaikki muodot ehdotettiin kriminalisoitavaksi omana rikosnimikkeensä:

<https://suomenkatiloliitto.fi/ajankohtaista/tyttojen-sukuelinten-silpomisen-kaikki-muodot-on-kriminalisoitava-omana-rikosnimikkeenaan/>

Helsinki 23.5.2024

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Petra Marjamaa, ammatillisen edunvalvonnan päällikkö, petra.marjamaa@tehy.fi

23.5.2024